

وزارت تحصیلات عالی ۱.۱.۱

پوهنتون زاول

معاونیت علمی - تدریسی

پوهنځی اقتصـاد

خلاصه پلان استراتیژیک پوهنځی اقتصاد پوهنتون زاول (۱۴۰۴-۱۴۰۸)

مقدمه

پلان استراتیژیک پوهنځی اقتصاد پوهنتون زاول برای دوره پنج‌ساله ۱۴۰۴ الی ۱۴۰۸ با هدف چنددهی منسجم به فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و اداری و با نظر داشت شرایط اقتصادی، اجتماعی و آموزشی کشور تدوین گردیده است. این پلان با تکیه بر دیدگاه و مأموریت پوهنځی، ارزیابی واقع به‌بنانه از عملکرد گذشته، تحلیل ظرفیت‌های داخلی و الزامات محیط بیرونی، به‌منظور ارتقای کیفیت آموزش، توسعه تحقیقات علمی، تقویت نظام رهبری و اداره سالم، بهبود خدمات محصلان و افزایش تعامل مؤثر با جامعه و بازار کار تنظیم شده و به‌عنوان نقشه راه اساسی پوهنځی اقتصاد در مسیر تحقق اهداف تحصیلات عالی معیاری و پاسخ‌گو مورد استفاده قرار می‌گیرد.

دیدگاه، مأموریت و ارزش‌ها

دیدگاه پوهنځی اقتصاد: پوهنځی اقتصاد پوهنتون زاول در نظر دارد تا با تقویت بنیان‌های تحقیقاتی و علمی در عرصه تولید دانش اقتصادی و پرورش نیروی انسانی متخصص، به‌عنوان یک مرجع تحصیلی اثرگذار در سطح ملی جایگاه شایسته‌ای احرار نماید.

مأموریت پوهنځی اقتصاد: در راستای تحقق این دیدگاه، پوهنځی اقتصاد پوهنتون زاول با ارائه خدمات تحصیلات عالی معیاری و با کیفیت، توسعه تحقیقات علمی و کاربردی، بهره‌گیری از ظرفیت اساتید مسلکی، به‌کارگیری فناوری‌های نوین و تعامل با نهادهای تحصیلی داخلی و خارجی در راستای توسعه دانش اقتصادی ایفای رسالت می‌نماید.

ارزش‌های پوهنځی اقتصاد: پوهنځی اقتصاد فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و اداری خود را بر مبنای پایبندی و احترام به ارزش‌های اسلامی و ملی، تعهد به کیفیت و رعایت استانداردهای آموزشی، مسئولیت‌پذیری اجتماعی، شفافیت و پاسخگویی، احترام به اخلاق حرفه‌ای و علمی، تعهد به عدالت و فرصت‌های برابر، رعایت اصل شایسته‌سالاری در استخدام کادر علمی و اداری، ترویج نوآوری و خلاقیت، تقویت روحیه کار تیمی و همکاری جمعی، ایجاد فضای آموزشی مشارکتی و تعاملی، استفاده مستمر از فناوری‌های نوین در فرایندهای آموزشی و تحقیقی، توجه به نیازها و انتظارات جامعه و بازار کار، همکاری مؤثر و پایدار با نهادهای ملی و بین‌المللی، تقویت حس مسئولیت و تعهد در دانشجویان و کارکنان، فراهم‌سازی فضای سالم و پویا برای آموزش و تحقیق، اهتمام به توسعه فردی و حرفه‌ای اعضای مؤسسه، حمایت از تنوع فرهنگی و چنددیسپلینی و پایبندی به اصول توسعه پایدار و حفظ محیط زیست استوار می‌سازد.

اهداف استراتیژیک

- پلان استراتیژیک پوهنځی اقتصاد برای نیل به اهداف آتی سعی و تقلا می‌کند:
۱. ارتقای کیفیت آموزش از طریق توانمندسازی کادر علمی
 ۲. تقویت منابع مالی در جهت ارتقای فعالیت‌ها
 ۳. گسترش فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی
 ۴. بهره‌گیری مؤثر از تکنولوژی و نوآوری‌های آموزشی
 ۵. دسترسی عادلانه و تعامل مؤثر با جامعه و بازار کار
 ۶. گسترش همکاری و تعامل با نهادهای پوهنتون‌های داخلی و خارجی
 ۷. بهبود مدیریت و نظام اداری پوهنځی

تحلیل عوامل محیط داخلی و خارجی بر مبنای (SWOT)

بررسی وضعیت موجود پوهنځی اقتصاد پوهنتون زاول نشان می‌دهد که این پوهنځی از نقاط قوت قابل ملاحظه‌ای برخوردار است که مهم‌ترین آن‌ها شامل برخورداری از کادر علمی مسلکی، تعهد علمی اساتید، تجربه نسبی در انجام تحقیقات علمی، توجه به ارتقای کیفیت آموزشی، ساختار اداری فعال و تمایل به استفاده از فناوری‌های نوین آموزشی می‌باشد. در کنار این قوت‌ها، برخی نقاط ضعف نیز شناسایی گردیده است که از جمله می‌توان به محدودیت منابع مالی، کمبود زیرساخت‌های تحقیقی و دیجیتال، محدودیت آموزش‌های علمی و کارایی، ضعف در توسعه برخی برنامه‌های نوین آموزشی و وابستگی به منابع مالی محدود اشاره نمود. این منظر محیط خارجی، فرصت‌های مهمی فراوری پوهنځی اقتصاد قرار دارد که شامل امکان اعطای رتبه‌های علمی

به اساتید پوهنتون خصوصی، گسترش همکاری‌های علمی و پژوهشی در سطح ملی و بین‌المللی، افزایش تقاضا برای آموزش‌های اقتصادی و مالی، توسعه آموزش آنلاین و استفاده از فناوری‌های نوین، و نقش آفرینی بیشتر نهادهای تحصیلی در توسعه اقتصادی و اجتماعی جامعه می‌باشد. در مقابل، تهدیدهای محیطی نیز وجود دارد که مهم‌ترین آن‌ها شامل فقر و مشکلات اقتصادی جامعه، کاهش انگیزه جوانان برای ادامه تحصیل، نبود نهادهای حمایت‌کننده مالی، شرایط ناپایدار اقتصادی و محدودیت فرصت‌های شغلی برای فارغان می‌باشد.

تعیین موقعیت استراتیژیک برای پوهنځی

تحلیل محیط داخلی و خارجی پوهنځی اقتصاد پوهنتون زاول با استفاده از مدل SWOT و از طریق متریک‌های ارزیابی عوامل داخلی (IFE) و عوامل خارجی (EFE) انجام شده است. نتایج متریک‌های عوامل داخلی نشان می‌دهد که امتیاز نهایی عوامل داخلی معادل ۲.۶ بوده که بیانگر غلبه نسبی نقاط قوت بر نقاط ضعف داخلی می‌باشد. از سوی دیگر، تحلیل عوامل خارجی حاکی از آن است که

تعیین موقعیت استراتیژیک برای پوهنځی

امتیاز نهایی عوامل خارجی برابر با ۲.۵۸ می‌باشد که نشان دهنده برتری فرصت‌ها نسبت به تهدیدهای محیطی است. بر اساس نتایج حاصل از متریک‌های عوامل داخلی و خارجی و استقرار امتیازات (IFE = ۲.۶) و (EFE = ۲.۵۸) در متریک تطبیقی (IE Matrix)، جایگاه استراتیژیک پوهنځی اقتصاد پوهنتون زاول در منطقه اول، یعنی وضعیت تهاجمی (Aggressive Position) قرار گرفته است.

قرارداری در این وضعیت نشان می‌دهد که پوهنځی از توانمندی‌های درونی مطلوب برخوردار بوده و در کنار آن، فرصت‌های محیطی مناسبی برای توسعه در اختیار دارد. این موقعیت، زمینه مناسب را برای تدوین و اجرای استراتیژی‌های تهاجمی (SO) فراهم می‌سازد: استراتیژی‌هایی که تمرکز آن‌ها بر گسترش برنامه‌های علمی، تقویت کیفیت آموزشی و تحقیقاتی، توسعه زیرساخت‌ها، تنوع‌بخشی به منابع عایداتی و افزایش تعاملات علمی و پژوهشی در سطح ملی و بین‌المللی است.

ارزیابی پلان قبلی (۱۳۹۹-۱۴۰۳)

ارزیابی پلان استراتیژیک دوره قبل نشان می‌دهد که از مجموع ۱۰۳ فعالیت پیش‌بینی‌شده، ۶۷ فعالیت (۶۵٪) به‌طور کامل، ۱۴ فعالیت (۱۴٪) به‌صورت نسبی و ۲۲ فعالیت (۲۱٪) تطبیق نگرفته است که در مجموع، میزان تحقق اهداف به حدود ۷۳٪ می‌رسد. بیشترین میزان موفقیت مربوط به سال ۱۴۰۳ با ۸۲.۵٪ تطبیق بوده که نشان‌دهنده بهبود ظرفیت اجرایی، تمرکز بر فعالیت‌های اولویت‌دار و استفاده مؤثرتر از منابع موجود می‌باشد. این آمار مبنای اصلی بازنگری و رویکرده و تعیین اولویت‌های استراتیژیک در پلان جدید قرار گرفته است.

جمع‌بندی

پلان استراتیژیک پوهنځی اقتصاد پوهنتون زاول با تکیه بر دیدگاه روشن، مأموریت مشخص و مجموعه‌ای از ارزش‌های بنیادین تدوین گردیده و تلاش نموده است تا مسیر حرکت پوهنځی را در یک چارچوب علمی، واقع به‌بنانه و پاسخ‌گو به نیازهای جامعه ترسیم نماید. ارزیابی محیط داخلی و خارجی بر اساس مدل SWOT نشان داد که پوهنځی اقتصاد از توانمندی‌های درونی قابل قبول و فرصت‌های محیطی مناسبی برخوردار است و در عین حال با برخی چالش‌ها و محدودیت‌ها نیز مواجه می‌باشد. نتایج متریک‌های ارزیابی عوامل داخلی و خارجی و تعیین موقعیت استراتیژیک، جایگاه پوهنځی را در وضعیت تهاجمی مشخص نموده که بیانگر ظرفیت مناسب برای رشد، توسعه و بهبود عملکرد در حوزه‌های آموزشی، پژوهشی و اداری است. بر همین اساس، انتخاب استراتیژی‌های تهاجمی به‌عنوان رویکرده غالب، زمینه را برای استفاده مؤثر از نقاط قوت و فرصت‌ها، ارتقای کیفیت تحصیلات عالی، توسعه تحقیقات علمی و کاربردی، تقویت تعاملات علمی و پاسخگویی بهتر به نیازهای بازار کار و جامعه فراهم می‌سازد. در مجموع، این پلان به‌عنوان نقشه راه پنج‌ساله پوهنځی اقتصاد، چارچوبی منسجم برای حرکت هدفمند، پایدار و آینده‌نگر فراهم نموده و مبنای تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌های کلان پوهنځی در سال‌های آینده قرار می‌گیرد.